

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

14046 *Llei 6/2020, d'11 de novembre, reguladora de determinats aspectes dels serveis electrònics de confiança.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

I

Des de l'1 de juliol de 2016 és aplicable el Reglament (UE) núm. 910/2014 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de juliol de 2014, relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques en el mercat interior i pel qual es deroga la Directiva 1999/93/CE.

La Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, que va suposar la transposició a l'ordenament jurídic espanyol de la derogada Directiva 1999/93/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 1999, per la qual s'estableix un marc comunitari per a la signatura electrònica, està jurídicament desplaçada des de llavors en tot el que regula el Reglament esmentat. L'objecte d'aquesta Llei és, per tant, adaptar el nostre ordenament jurídic al marc regulador de la Unió Europea, i evitar així l'existència de buits normatius susceptibles de donar lloc a situacions d'inseguretat jurídica en la prestació de serveis electrònics de confiança.

Aquesta Llei no fa una regulació sistemàtica dels serveis electrònics de confiança, que ja han estat legisllats pel Reglament (UE) 910/2014, el qual, per respecte al principi de primacia del dret de la Unió Europea, no s'ha de reproduir totalment o parcialment. La funció d'aquesta Llei és complementar-lo en els aspectes concrets que el Reglament no ha harmonitzat i el desplegament dels quals preveu en els ordenaments dels diferents estats membres, les disposicions dels quals han de ser interpretades d'acord amb aquest.

II

En comptes d'una revisió de la Directiva 1999/93/CE, l'elecció d'un reglament com a instrument legislatiu pel legislador europeu, d'aplicació directa en els estats membres, va ser motivada per la necessitat de reforçar la seguretat jurídica en el si de la Unió, i acabar amb la dispersió normativa provocada per les transposicions de la Directiva esmentada en els ordenaments jurídics interns a través de lleis nacionals, que havia provocat una fragmentació important i havia impossibilitat la prestació de serveis transfronterers en el mercat interior, agreujada per les diferències en els sistemes de supervisió aplicats a cada Estat membre.

Així, mitjançant el Reglament (UE) 910/2014 es persegueix regular en un mateix instrument normatiu d'aplicació directa en els estats membres dues realitats, la identificació i els serveis de confiança electrònics en sentit ampli, harmonitzant i facilitant l'ús transfronterer dels serveis en línia, públics i privats, així com el comerç electrònic a la UE, i contribuir així al desenvolupament del mercat únic digital.

D'una banda, en l'àmbit de la identificació electrònica, el Reglament instaura l'acceptació mútua, per a l'accés als serveis públics en línia, dels sistemes nacionals

d'identificació electrònica que hagin estat notificats a la Comissió Europea per part dels estats membres, per tal de facilitar la interacció telemàtica segura amb les administracions públiques i la seva utilització per a la realització de tràmits transfronterers, eliminant aquesta barrera electrònica que excloïa els ciutadans del ple gaudi dels beneficis del mercat interior.

D'altra banda, introdueix la regulació harmònica de nous serveis electrònics qualificats de confiança, addicionals a la signatura electrònica tradicional, com ara el segell electrònic de persona jurídica, el servei de validació de signatures i segells qualificats, el servei de conservació de signatures i segells qualificats, el servei de segellament electrònic de temps, el servei de lliurament electrònic certificat i el servei d'expedició de certificats d'autenticació web, que poden ser combinats entre si per a la prestació de serveis complexos i innovadors.

S'estableix un règim jurídic específic per als esmentats serveis electrònics de confiança qualificats, conseqüent amb les elevades exigències de supervisió i seguretat que suporten, i el reflex dels quals és la singular rellevància probatòria que tenen respecte dels serveis no qualificats. Es reforça així la seguretat jurídica de les transaccions electròniques entre empreses, particulars i administracions públiques.

III

L'aplicabilitat directa del Reglament no priva els estats membres de qualsevol capacitat normativa sobre la matèria regulada, és més, estan obligats a adaptar els ordenaments nacionals per garantir que aquella qualitat es faci efectiva. Aquesta adaptació pot exigir tant la modificació o derogació de normes existents com l'adopció de noves disposicions cridades a completar la regulació europea.

En aquest sentit, l'objectiu de la present Llei, com s'indicava *ut supra*, és complementar el Reglament (UE) 910/2014 en els aspectes que aquest no ha harmonitzat i que es deixen al criteri dels estats membres. Per tant, la Llei s'absté de reproduir les previsions del Reglament, i aborda únicament les qüestions que la norma europea remet a la decisió dels estats membres o que no estan harmonitzades, de manera que la regulació adquireix coherència i sentit en el marc de la normativa europea.

Així, en virtut del principi de proporcionalitat, aquesta Llei conté la regulació imprescindible per cobrir els aspectes que preveu el Reglament (UE) 910/2014, com és el cas, entre d'altres, del règim de previsió de risc dels prestadors qualificats, el règim sancionador, la comprovació de la identitat i els atributs dels sol·licitants d'un certificat qualificat, la inclusió de requisits addicionals en l'àmbit nacional per a certificats qualificats com ara identificadors nacionals, o el seu temps màxim de vigència, així com les condicions per a la suspensió dels certificats.

El Reglament (UE) 910/2014 garanteix l'equivalència jurídica entre la signatura electrònica qualificada i la signatura manuscrita, però permet als estats membres determinar els efectes de les altres signatures electròniques i dels serveis electrònics de confiança en general. En aquest sentit, es modifica la regulació anterior atès que atribueix als documents electrònics per a la producció o comunicació dels quals s'hagi utilitzat un servei de confiança qualificat un avantatge probatori. Pel que fa a això, se simplifica la prova, ja que n'hi ha prou amb la mera constatació de la inclusió del servei esmentat a la llista de confiança de prestadors qualificats de serveis electrònics que regula l'article 22 del Reglament (UE) 910/2014.

Pel que fa als certificats electrònics, s'introdueixen a la Llei diverses disposicions relatives a l'expedició i el contingut dels certificats qualificats, el temps màxim de vigència dels quals es manté en cinc anys. En aquest sentit, no es permet als prestadors de serveis l'anomenat «encadenament» en la renovació de certificats qualificats utilitzant-ne un de vigent, no més d'un sol cop, per raons de seguretat en el tràfic jurídic. Sense perjudici d'això, el Reglament (UE) 910/2014 preveu la possibilitat de verificació de la identitat del sol·licitant d'un certificat qualificat utilitzant altres mètodes d'identificació reconeguts a escala nacional que garanteixin una seguretat equivalent en termes de fiabilitat a la

presència física. Fent-se eco d'aquesta previsió, la Llei habilita perquè reglamentàriament es regulin les condicions i els requisits tècnics que ho farien possible.

Els certificats qualificats expedits a persones físiques han d'incloure el número de document nacional d'identitat, número d'identitat d'estranger o número d'identificació fiscal, excepte en els casos en què el titular no en tingui cap. La mateixa regla s'aplica pel que fa al número d'identificació fiscal de les persones jurídiques o sense personalitat jurídica titulars de certificats qualificats, que a falta d'aquest han d'utilitzar un codi que els identifiqui de manera unívoca i permanent en el temps, tal com es reculli en els registres oficials.

Pel que fa a les obligacions dels prestadors, la Llei estableix el requisit de constitució d'una garantia econòmica per a la prestació de serveis qualificats de confiança. Es fixa una quantia mínima única d'1.500.000 euros, que s'incrementa en 500.000 euros per cada tipus de servei addicional que es presti, fet que es considera suficient per cobrir els riscos derivats del servei, té en compte la diversitat de serveis en el mercat i no penalitza els prestadors amb més oferta.

Una de les exigències del Reglament (UE) 910/2014 se centra a garantir la seguretat dels serveis de confiança davant d'actes deliberats o fortuïts que afectin els seus productes, xarxes o sistemes d'informació. En aquest sentit, tots els prestadors de serveis de confiança, qualificats i no qualificats, estan sotmesos a l'obligació d'adoptar les mesures tècniques i organitzatives adequades per gestionar els riscos per a la seguretat dels serveis de confiança que presten, així com de notificar a l'òrgan de supervisió qualsevol violació de la seguretat o pèrdua de la integritat que tingui un impacte significatiu en el servei de confiança prestat. Aquesta Llei sanciona l'incompliment d'aquestes obligacions.

En resposta a l'evolució de la tecnologia i les demandes del mercat, el Reglament (UE) 910/2014 obre la possibilitat de prestació de serveis innovadors basats en solucions mòbils i en el núvol, com la signatura i el segell electrònics remots, en què l'entorn és gestionat per un prestador de serveis de confiança en nom del titular. A fi de garantir que aquests serveis electrònics obtinguin el mateix reconeixement jurídic que els utilitzats en un entorn completament gestionat per l'usuari, aquests prestadors han d'aplicar procediments de seguretat específics i utilitzar sistemes i productes fiables, inclosos canals de comunicació electrònica segurs, per garantir que l'entorn és fiable i s'utilitza sota el control exclusiu del titular. Es pretén assolir, així, un equilibri entre la facilitat per a l'accés i l'ús dels serveis, sense detriment de la seguretat.

IV

Aquesta Llei deroga la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, i amb aquesta els preceptes incompatibles amb el Reglament (UE) 910/2014.

Així succeeix amb els antics certificats de signatura de persones jurídiques, introduïts per l'esmentada Llei de signatura electrònica. El nou paradigma instaurat pel Reglament esmentat implica que únicament les persones físiques estan capacitades per signar electrònicament, per la qual cosa no preveu l'emissió de certificats de signatura electrònica a favor de persones jurídiques o entitats sense personalitat jurídica. A aquestes es reserven els segells electrònics, que permeten garantir l'autenticitat i la integritat de documents com ara factures electròniques. Sense perjudici d'això, les persones jurídiques poden actuar per mitjà dels certificats de signatura de les persones físiques que legalment els representin.

La Llei permet la possibilitat que l'òrgan supervisor mantingui un servei de difusió d'informació sobre els prestadors qualificats que operen en el mercat, amb la finalitat de proporcionar als usuaris informació útil sobre els serveis que ofereixen en el desenvolupament de la seva activitat.

Mitjançant la present Llei es deroga també l'article 25 de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, referit als tercers de confiança, a causa que els serveis oferts per aquest tipus de proveïdors estan subsumits en els tipus que regula el Reglament (UE) 910/2014, fonamentalment en els serveis de lliurament electrònic certificat i de conservació de signatures i segells electrònics.

V

Si bé la prestació de serveis electrònics de confiança es fa en règim de lliure competència, el Reglament (UE) 910/2014 preveu, per als serveis qualificats, un sistema de verificació prèvia de compliment dels requisits que s'hi imposen. Així, es dissenya un sistema mixt de col·laboració publicoprivada per a la supervisió dels prestadors qualificats, ja que la seva inclusió a la llista de confiança, que permet iniciar aquesta activitat, s'ha de basar en un informe d'avaluació de la conformitat emès per un organisme d'avaluació acreditat per un organisme nacional d'acreditació, establert en algun dels estats membres de la Unió Europea. A partir de llavors, els prestadors qualificats han de remetre aquest informe almenys cada vint-i-quatre mesos.

Per la seva banda, els prestadors de serveis no qualificats poden prestar serveis sense verificació prèvia de compliment de requisits, sense perjudici de la seva subjecció a les potestats de seguiment i control posterior de l'Administració. No obstant això, han de comunicar a l'òrgan supervisor la prestació del servei en el termini de tres mesos des que iniciïn la seva activitat, només als efectes de conèixer-ne l'existència i possibilitar-ne la supervisió.

Finalment, es defineix el règim sancionador aplicable als prestadors qualificats i no qualificats de serveis electrònics de confiança, sense perjudici de la possibilitat que ja preveu l'article 20.3 del Reglament (UE) 910/2014 de retirar la qualificació al prestador o servei que presta, i la seva exclusió de la llista de confiança, en determinats supòsits. Així mateix, s'han adequat les quanties de les sancions, reduint a la meitat la màxima imposable respecte a la legislació anterior, i s'ha previst la divisió en trams de la forquilla sancionadora per determinar la multa imposable, atenent els criteris de graduació concurrents.

VI

D'acord amb tot això, aquesta Llei conté vint articles, quatre disposicions addicionals, dues de transitòries, una disposició derogatòria i set disposicions finals.

Les disposicions addicionals es refereixen: la primera, a fe pública i serveis electrònics de confiança; la segona, als efectes jurídics dels sistemes utilitzats a les administracions públiques; la tercera, al document nacional d'identitat i els seus certificats electrònics, i la quarta al secret de la identitat dels membres del Centre Nacional d'Intel·ligència.

La disposició transitòria primera es refereix a la comunicació d'activitat per prestadors de serveis no qualificats ja existents, i la disposició transitòria segona manté en vigor el Reial decret 1553/2005, de 23 de desembre, pel qual es regula l'expedició del document nacional d'identitat i els seus certificats de signatura electrònica, el qual constitueix el desplegament reglamentari parcial de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.

A les disposicions finals es modifiquen diverses lleis. A la primera, la Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació, de manera que les empreses que prestin serveis al públic en general d'especial transcendència econòmica han de disposar d'un mitjà segur d'interlocució telemàtica, no necessàriament basat en certificats electrònics. Amb això, es flexibilitza la norma i es dona cabuda a altres mitjans d'identificació generalment usats en el sector privat.

A la disposició final segona, es modifica la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, per tal d'adaptar-la al nou marc regulador dels serveis electrònics de confiança definit en aquesta Llei i en el Reglament (UE) 910/2014.

A la disposició final tercera, es modifica la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, per adaptar la seva regulació al Reglament (UE) 2019/1150 del Parlament Europeu i del Consell, referent a plataformes digitals.

A la disposició final quarta s'introdueix una nova disposició addicional setena a la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, per adaptar la seva regulació al Reglament (UE) 2018/302 del Parlament Europeu i del Consell, sobre mesures destinades a impedir el bloqueig geogràfic injustificat i altres formes de discriminació per raó de la nacionalitat, del lloc de residència o del lloc d'establiment dels clients en el mercat interior.

La disposició final cinquena conté el títol competencial, en virtut del qual la Llei es dicta a l'empara de les competències exclusives que corresponen a l'Estat en matèria de legislació civil, telecomunicacions i seguretat pública, d'acord amb l'article 149.1.8a, 21a i 29a de la Constitució espanyola. L'article 3 i la disposició final segona es dicten, a més, a l'empara del que preveu l'article 149.1.6a de la Constitució, el qual atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria de legislació processal. Per la seva part la disposició addicional segona es dicta a l'empara del que preveu l'article 149.1.18a de la Constitució, en relació amb la competència estatal exclusiva sobre les bases del règim jurídic de les administracions públiques i el procediment administratiu comú.

Finalment, les disposicions finals sisena i setena es refereixen al desplegament reglamentari de la Llei i a la seva entrada en vigor, respectivament.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte de la Llei.*

Aquesta Llei té per objecte regular determinats aspectes dels serveis electrònics de confiança, com a complement del Reglament (UE) núm. 910/2014 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de juliol de 2014, relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques en el mercat interior i pel qual es deroga la Directiva 1999/93/CE.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

Aquesta Llei s'aplica als prestadors públics i privats de serveis electrònics de confiança establerts a Espanya.

Així mateix, s'aplica als prestadors residents o domiciliats en un altre Estat que tinguin un establiment permanent situat a Espanya, sempre que ofereixin serveis no supervisats per l'autoritat competent d'un altre país de la Unió Europea.

Article 3. *Efectes jurídics dels documents electrònics.*

1. Els documents electrònics públics, administratius i privats, tenen el valor i l'eficàcia jurídica que correspongui a la seva naturalesa respectiva, de conformitat amb la legislació que els sigui aplicable.

2. La prova dels documents electrònics privats en què s'hagi utilitzat un servei de confiança no qualificat es regeix pel que disposa l'apartat 3 de l'article 326 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil. Si el servei és qualificat, cal atènyer-se al que preveu l'apartat 4 del mateix precepte.

TÍTOL II

Certificats electrònics

Article 4. *Vigència i caducitat dels certificats electrònics.*

1. Els certificats electrònics s'extingeixen per caducitat a l'expiració del seu període de vigència, o mitjançant revocació pels prestadors de serveis electrònics de confiança en els supòsits que preveu l'article següent.

2. El període de vigència dels certificats qualificats no ha de ser superior a 5 anys.

Aquest període s'ha de fixar atenent les característiques i la tecnologia utilitzada per generar les dades de creació de signatura, segell, o autenticació de lloc web.

Article 5. *Revocació i suspensió dels certificats electrònics.*

1. Els prestadors de serveis electrònics de confiança han d'extingir la vigència dels certificats electrònics mitjançant revocació en els supòsits següents:

a) Sol·licitud formulada pel signant, la persona física o jurídica representada per aquest, un tercer autoritzat, el creador del segell o el titular del certificat d'autenticació de lloc web.

b) Violació o posada en perill del secret de les dades de creació de signatura o de segell, o del prestador de serveis de confiança, o d'autenticació de lloc web, o utilització indeguda d'aquestes dades per un tercer.

c) Resolució judicial o administrativa que ho ordeni.

d) Mort del signant; capacitat modificada judicialment sobrevinguda, total o parcial, del signant; extinció de la personalitat jurídica o dissolució del creador del segell en el cas que es tracti d'una entitat sense personalitat jurídica, i canvi o pèrdua de control sobre el nom de domini en el supòsit d'un certificat d'autenticació de lloc web.

e) Terminació de la representació en els certificats electrònics amb atribut de representant. En aquest cas, tant el representant com la persona o l'entitat representada estan obligats a sol·licitar la revocació de la vigència del certificat tan aviat com es produeixi la modificació o l'extinció de l'esmentada relació de representació.

f) Cessament en l'activitat del prestador de serveis de confiança llevat que la gestió dels certificats electrònics expedits per aquell es transfereixi a un altre prestador de serveis de confiança.

g) Descobriments de la falsedat o inexactitud de les dades aportades per a l'expedició del certificat i que hi constin, o alteració posterior de les circumstàncies verificades per a l'expedició del certificat, com les relatives al càrrec.

h) En cas que s'adverteixi que els mecanismes criptogràfics utilitzats per a la generació dels certificats no compleixen els estàndards de seguretat mínims necessaris per garantir-ne la seguretat.

i) Qualsevol altra causa lícita prevista a la declaració de pràctiques del servei de confiança.

2. Els prestadors de serveis de confiança han de suspendre la vigència dels certificats electrònics en els supòsits previstos a les lletres a), c) i h) de l'apartat anterior, així com en els casos de dubte sobre la concurrència de les circumstàncies previstes a les lletres b) i g), sempre que les seves declaracions de pràctiques de certificació prevegin la possibilitat de suspendre els certificats.

3. Si s'escau, i de manera prèvia o simultània a la indicació de la revocació o suspensió d'un certificat electrònic en el servei de consulta sobre l'estat de validesa o revocació dels certificats expedits per aquest, el prestador de serveis electrònics de confiança ha de comunicar al titular, per un mitjà que acrediti el lliurament i la recepció efectiva sempre que sigui factible, aquesta circumstància, especificant els motius i la data i l'hora en què el certificat quedarà sense efecte.

En els casos de suspensió, la vigència del certificat s'extingeix si, transcorregut el termini de durada de la suspensió, el prestador no l'ha aixecat.

Article 6. *Identitat i atributs dels titulars de certificats qualificats.*

1. La identitat del titular en els certificats qualificats s'ha de consignar de la manera següent:

a) En el supòsit de certificats de signatura electrònica i d'autenticació de lloc web expedits a persones físiques, pel seu nom i cognoms i el seu número de document nacional d'identitat, número d'identitat d'estranger o número d'identificació fiscal, o a través d'un pseudònim que consti com a tal de manera inequívoca. Els números anteriors es poden substituir per un altre codi o número identificatiu únicament en cas que el titular no en tingui cap per causa lícita, sempre que l'identifiqui de manera unívoca i permanent en el temps.

b) En el supòsit de certificats de segell electrònic i d'autenticació de lloc web expedits a persones jurídiques, per la seva denominació o raó social i el seu número d'identificació fiscal. A falta d'aquest, s'ha d'indicar un altre codi identificatiu que l'identifiqui de manera unívoca i permanent en el temps, tal com es reculli en els registres oficials.

2. Si els certificats admeten una relació de representació han d'incloure la identitat de la persona física o jurídica representada en les formes previstes a l'apartat anterior, així com una indicació del document, públic si és exigible, que acrediti de manera fefaent les facultats del signant per actuar en nom de la persona o l'entitat que representi i, en cas que la inscripció sigui obligatòria, de les dades registrals.

Article 7. Comprovació de la identitat i altres circumstàncies dels sol·licitants d'un certificat qualificat.

1. La identificació de la persona física que sol·liciti un certificat qualificat exigeix que es presenti davant els encarregats de verificar-la i s'ha d'acreditar mitjançant el document nacional d'identitat, passaport o altres mitjans admesos en dret. Es pot prescindir del fet que la persona física que sol·liciti un certificat qualificat es presenti si la seva signatura a la sol·licitud d'expedició d'un certificat qualificat ha estat legitimada en presència notarial.

2. Reglamentàriament, mitjançant una ordre de la persona titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, s'han de determinar altres condicions i requisits tècnics de verificació de la identitat a distància i, si escau, altres atributs específics de la persona sol·licitant d'un certificat qualificat, mitjançant altres mètodes d'identificació com ara videoconferència o videoidentificació que aportin una seguretat equivalent en termes de fiabilitat a la presència física segons la seva avaluació per un organisme d'avaluació de la conformitat. La determinació d'aquestes condicions i requisits tècnics s'ha de fer a partir dels estàndards que, si s'escau, s'hagin determinat a escala comunitària.

Es consideren mètodes d'identificació reconeguts a escala nacional, als efectes del que preveu aquest apartat, aquells que aportin una seguretat equivalent en termes de fiabilitat a la presència física i l'equivalència dels quals pel que fa a la seguretat sigui certificada per un organisme d'avaluació de la conformitat, d'acord amb el que preveu la normativa en matèria de serveis electrònics de confiança.

3. La manera en què s'ha procedit a identificar la persona física sol·licitant pot constar en el certificat. Si passa altrament, els prestadors de serveis de confiança han de col·laborar entre si per determinar quan es va produir l'última personació.

4. En el cas de certificats qualificats de segell electrònic i de signatura electrònica amb atribut de representant, els prestadors de serveis de confiança han de comprovar, a més de les dades assenyalades en els apartats anteriors, les dades relatives a la constitució i personalitat jurídica, i a la persona o entitat representada, respectivament, així com l'extensió i la vigència de les facultats de representació del sol·licitant mitjançant els documents, públics si són exigibles, que serveixin per acreditar els aspectes esmentats de manera fefaent i la seva inscripció en el corresponent registre públic si així s'exigeix. Aquesta comprovació es pot fer, així mateix, mitjançant consulta en el registre públic en el qual estiguin inscrits els documents de constitució i d'apoderament, i es poden utilitzar els mitjans telemàtics facilitats pels esmentats registres públics.

5. Quan el certificat qualificat contingui altres circumstàncies personals o atributs del sol·licitant, com la seva condició de titular d'un càrrec públic, la seva pertinença a un col·legi professional o la seva titulació, aquestes s'han de comprovar mitjançant els documents oficials que les acreditin, de conformitat amb la seva normativa específica.

6. El que disposen els apartats anteriors pot no ser exigible quan la identitat o altres circumstàncies permanents dels sol·licitants dels certificats ja constin al prestador de serveis de confiança en virtut d'una relació preexistent, en la qual, per a la identificació de l'interessat, s'hagi utilitzat el mitjà assenyalat a l'apartat 1 i el període de temps transcorregut des de la identificació sigui inferior a cinc anys.

7. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha de vetllar perquè els prestadors qualificats de serveis electrònics de confiança puguin contribuir a l'elaboració de la norma reglamentària que preveu l'apartat 2 del present article, d'acord amb el que preveu l'article 26.6 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

TÍTOL III

Obligacions i responsabilitat dels prestadors de serveis electrònics de confiança

Article 8. Protecció de les dades personals.

1. El tractament de les dades personals que necessitin els prestadors de serveis electrònics de confiança per al desenvolupament de la seva activitat i els òrgans administratius per a l'exercici de les funcions atribuïdes per aquesta Llei se subjecta al que disposa la legislació aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

2. Els prestadors de serveis electrònics de confiança que consignin un pseudònim en un certificat electrònic han de constatar la vertadera identitat del titular del certificat i conservar la documentació que l'acrediti.

3. Aquests prestadors de serveis de confiança estan obligats a revelar la identitat esmentada quan ho sol·licitin els òrgans judicials i altres autoritats públiques en l'exercici de funcions legalment atribuïdes, amb subjecció al que disposa la legislació aplicable en matèria de protecció de dades personals.

Article 9. Obligacions dels prestadors de serveis electrònics de confiança.

1. Els prestadors de serveis electrònics de confiança:

a) Han de publicar informació veraç i concorde amb aquesta Llei i el Reglament (UE) 910/2014.

b) No han d'emmagatzemar ni copiar, per si mateixos o a través d'un tercer, les dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web de la persona física o jurídica a la qual hagin prestat serveis, excepte en cas de la seva gestió en nom del titular.

En aquest cas, han d'utilitzar sistemes i productes fiables, inclosos canals de comunicació electrònica segurs, i s'han d'aplicar procediments i mecanismes tècnics i organitzatius adequats, per garantir que l'entorn sigui fiable i s'utilitzi sota el control exclusiu del titular del certificat. A més, han de custodiar i protegir les dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web davant de qualsevol alteració, destrucció o accés no autoritzat, així com garantir-ne la disponibilitat contínua.

2. Els prestadors de serveis de confiança que expedixin certificats electrònics han de disposar d'un servei de consulta sobre l'estat de validesa o revocació dels certificats emesos accessible al públic.

3. Els prestadors qualificats de serveis electrònics de confiança han de complir les següents obligacions addicionals:

a) El període de temps durant el qual han de conservar la informació relativa als serveis prestats d'acord amb l'article 24.2 h) del Reglament (UE) 910/2014 és de 15 anys des de l'extinció del certificat o la finalització del servei prestat.

En cas que expedixin certificats qualificats de segell electrònic o autenticació de lloc web a persones jurídiques, els prestadors de serveis de confiança també han de registrar la informació que permeti determinar la identitat de la persona física a la qual s'hagin lliurat aquests certificats, per a la seva identificació en procediments judicials o administratius.

b) Constituir una assegurança de responsabilitat civil per un import mínim d'1.500.000 euros, excepte si el prestador pertany al sector públic. Si presta més d'un servei qualificat dels que preveu el Reglament (UE) 910/2014, s'han d'afegir 500.000 euros més per cada tipus de servei.

Aquesta garantia pot ser substituïda totalment o parcialment per una garantia mitjançant aval bancari o assegurança de caució, de manera que la suma de les quantitats assegurades sigui coherent amb el que disposa el paràgraf anterior.

Les quanties i els mitjans d'assegurament i garantia establerts en els dos paràgrafs anteriors poden ser modificats mitjançant real decret.

c) El prestador qualificat que hagi de cessar en la seva activitat ho ha de comunicar als clients als quals presti els seus serveis i a l'òrgan de supervisió amb una antelació mínima de dos mesos al cessament efectiu de l'activitat, per un mitjà que acrediti el lliurament i la recepció efectiva sempre que sigui factible. El pla de cessament del prestador de serveis pot incloure la transferència de clients, una vegada acreditada l'absència d'oposició d'aquests, a un altre prestador qualificat, el qual pot conservar la informació relativa als serveis prestats fins aleshores.

Igualment, ha de comunicar a l'òrgan de supervisió qualsevol altra circumstància rellevant que pugui impedir la continuació de la seva activitat. En especial, ha de comunicar, de seguida que en tingui coneixement, l'obertura de qualsevol procés concursal que se segueixi contra ell.

d) Enviar l'informe d'avaluació de la conformitat al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital en els termes que preveu l'article 20.1 del Reglament (UE) 910/2014. L'incompliment d'aquesta obligació comporta la retirada de la qualificació al prestador i al servei que aquest presta, i la seva eliminació de la llista de confiança que preveu l'article 22 del Reglament esmentat, previ requeriment al prestador del servei perquè cessi en aquest incompliment.

Article 10. *Responsabilitat dels prestadors de serveis electrònics de confiança.*

Els prestadors de serveis electrònics de confiança assumeixen tota la responsabilitat davant de tercers per l'actuació de les persones o altres prestadors en els quals deleguin l'execució d'alguna o algunes de les funcions necessàries per a la prestació de serveis electrònics de confiança, incloent-hi les actuacions de comprovació d'identitat prèvies a l'expedició d'un certificat qualificat.

Article 11. *Limitacions de responsabilitat dels prestadors de serveis electrònics de confiança.*

1. El prestador de serveis electrònics de confiança no és responsable dels danys i perjudicis ocasionats a la persona a la qual ha prestat els seus serveis o a tercers de bona fe, si aquesta incorre en algun dels supòsits que preveu el Reglament (UE) 910/2014 o en els següents:

a) No haver proporcionat al prestador de serveis de confiança informació veraç, completa i exacta per a la prestació del servei de confiança, en particular, sobre les dades que hagin de constar en el certificat electrònic o que siguin necessàries per a la seva expedició o per a l'extinció o suspensió de la seva vigència, quan la seva inexactitud no hagi pogut ser detectada, actuant amb la deguda diligència, pel prestador de serveis.

b) La falta de comunicació sense demora indeguda al prestador de serveis de qualsevol modificació de les circumstàncies que incideixin en la prestació del servei de confiança, en particular les reflectides en el certificat electrònic.

c) Negligència en la conservació de les seves dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web, en l'assegurament de la seva confidencialitat i en la protecció de qualsevol accés o revelació d'aquestes o, si s'escau, dels mitjans que hi donin accés.

d) No sol·licitar la suspensió o revocació del certificat electrònic en cas de dubte quant al manteniment de la confidencialitat de les seves dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web o, si s'escau, dels mitjans que hi donin accés.

e) Utilitzar les dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web quan hagi expirat el període de validesa del certificat electrònic o el prestador de serveis de confiança li notifiqui l'extinció o la suspensió de la seva vigència.

2. El prestador de serveis de confiança tampoc és responsable pels danys i perjudicis si el destinatari actua de manera negligent. S'entén que el destinatari actua de manera negligent quan no tingui en compte la suspensió o pèrdua de vigència del certificat electrònic, o quan no verifiqui la signatura o el segell electrònic.

3. El prestador de serveis de confiança no és responsable pels danys i perjudicis en cas d'inexactitud de les dades que constin en el certificat electrònic si aquestes li han estat acreditades mitjançant un document públic o oficial, inscrit en un registre públic si així és exigible.

Article 12. *Inici de la prestació de serveis electrònics de confiança no qualificats.*

Els prestadors de serveis de confiança no qualificats no necessiten verificació administrativa prèvia de compliment de requisits per iniciar la seva activitat, però han de comunicar la seva activitat al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital en el termini de tres mesos des que la iniciïn, que ha de publicar a la seva pàgina web la llista de prestadors de serveis de confiança no qualificats en una llista diferent de la dels prestadors de serveis de confiança qualificats, amb la descripció detallada i clara de les característiques pròpies i diferencials dels prestadors qualificats i dels prestadors no qualificats.

En el mateix termini han de comunicar la modificació de les dades inicialment transmeses i el cessament de la seva activitat.

Article 13. *Obligacions de seguretat de la informació.*

1. Els prestadors qualificats i no qualificats de serveis electrònics de confiança han de notificar al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital les violacions de seguretat o pèrdues de la integritat que assenyalen l'article 19.2 del Reglament (UE) 910/2014, sense perjudici de la seva notificació a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, a altres organismes rellevants o a les persones afectades.

2. Els prestadors de serveis tenen l'obligació de prendre les mesures necessàries per resoldre els incidents de seguretat que els afectin.

3. Els prestadors de serveis han d'ampliar, en un termini màxim d'un mes després de la notificació de l'incident i, si ha tingut lloc, després de la seva resolució, la informació subministrada a la notificació inicial d'acord amb les directrius i els formularis que pugui establir el Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital.

TÍTOL IV

Supervisió i control

Article 14. *Òrgan de supervisió.*

1. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, com a òrgan de supervisió, controla el compliment pels prestadors de serveis electrònics de confiança qualificats i no qualificats que ofereixin els seus serveis al públic de les obligacions que estableixen el Reglament (UE) 910/2014 i aquesta Llei.

2. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital pot acordar les mesures apropiades per al compliment del Reglament (UE) 910/2014 i d'aquesta Llei.

En particular, pot dictar directrius per a l'elaboració i la comunicació d'informes i documents, així com recomanacions per al compliment de les obligacions tècniques i de seguretat exigibles als serveis de confiança, així com sobre requisits i normes tècniques d'auditoria i certificació per avaluar la conformitat dels prestadors qualificats de serveis de confiança. A aquest efecte, s'han de tenir en consideració les normes, instruccions, guies i recomanacions emeses pel Centre Criptològic Nacional en el marc de les seves competències, així com informes, especificacions o normes elaborades per l'Agència de Seguretat de les Xarxes i de la Informació de la Unió Europea (ENISA) o per organismes d'estandardització europeus i internacionals.

Article 15. *Actuacions inspectores.*

1. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha de fer les actuacions inspectores que siguin necessàries per a l'exercici de la seva funció de supervisió i control. Els funcionaris adscrits al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital que facin la inspecció tenen la consideració d'autoritat pública en el desenvolupament de les seves cometes.

2. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital pot recórrer a entitats independents i tècnicament qualificades perquè l'assisteixin en les tasques de supervisió i control sobre els prestadors de serveis de confiança que li assigna el Reglament (UE) 910/2014 i aquesta Llei.

3. Es pot requerir la realització de proves en laboratoris o entitats especialitzades per acreditar el compliment de determinats requisits. En aquest cas, els prestadors de serveis s'han de fer càrrec de les despeses que ocasioni aquesta avaluació.

Article 16. *Manteniment de la llista de confiança.*

1. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha d'establir, mantenir i publicar la llista de confiança amb informació relativa als prestadors qualificats de serveis de confiança subjectes a aquesta Llei, juntament amb la informació relacionada amb els serveis de confiança qualificats prestats per aquests, segons el que preveu l'article 22 del Reglament (UE) 910/2014.

2. El termini màxim per dictar i notificar una resolució en el procediment de verificació prèvia de compliment dels requisits que estableix el Reglament esmentat és de 6 mesos, transcorreguts els quals es pot entendre desestimada la sol·licitud.

3. La revocació de la qualificació a un prestador o a un servei mitjançant la seva retirada de la llista de confiança és independent de l'aplicació del règim sancionador.

Article 17. *Informació i col·laboració.*

1. Els prestadors de serveis de confiança, l'entitat nacional d'acreditació, els organismes d'avaluació de la conformitat, els organismes de certificació i qualsevol altra persona o entitat relacionada amb el prestador de serveis de confiança, tenen l'obligació de facilitar al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital tota la informació i col·laboració necessàries per a l'exercici de les seves funcions.

Si l'organisme de certificació pertany a l'Autoritat Nacional de Certificació de la Ciberseguretat o està supervisat per aquesta, s'han d'acordar amb l'Autoritat esmentada els mecanismes de col·laboració i el contingut de la informació necessària.

Els prestadors de serveis de confiança han de permetre als seus funcionaris o al personal inspector l'accés a les seves instal·lacions i la consulta de qualsevol documentació rellevant per a la inspecció de què es tracti, i és aplicable, si s'escau, el que disposa l'article 8.6 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa. En les seves inspeccions poden anar acompanyats d'experts o pèrits en les matèries sobre les quals tractin aquelles.

2. La informació referent als prestadors qualificats de serveis de confiança pot ser objecte de publicació a l'adreça d'Internet del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital per a la seva difusió i coneixement.

3. Com a molt tard l'1 de febrer de cada any, els prestadors qualificats de serveis de confiança han de remetre al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital un informe sobre les seves dades d'activitat de l'any civil precedent, amb l'objectiu de complir per part d'aquest les obligacions d'informació a la Comissió Europea.

4. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha d'informar l'Agència Espanyola de Protecció de Dades en cas que s'infringeixin les normes sobre protecció de dades de caràcter personal, així com sobre els incidents en matèria de seguretat que impliquin violacions de les dades de caràcter personal.

TÍTOL V

Infraccions i sancions

Article 18. *Infraccions.*

1. Les infraccions dels preceptes del Reglament (UE) 910/2014 i d'aquesta Llei es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

2. Són infraccions molt greus:

a) La comissió d'una infracció greu en el termini de dos anys des que hagi estat sancionat per una infracció greu de la mateixa naturalesa, comptats des que recaigui la resolució sancionadora ferma.

b) L'expedició de certificats qualificats sense fer totes les comprovacions prèvies relatives a la identitat o altres circumstàncies del titular del certificat o al poder de representació de qui el sol·licita en nom seu, que assenyalen el Reglament (UE) 910/2014 i aquesta Llei, quan això afecti la majoria dels certificats qualificats expedits l'any anterior a l'inici del procediment sancionador o des de l'inici de l'activitat del prestador si aquest període és inferior.

3. Són infraccions greus:

a) La resistència, obstrucció, excusa o negativa a l'actuació inspectora dels òrgans facultats per portar-la a terme d'acord amb aquesta Llei.

b) Actuar en el mercat com a prestador qualificat de serveis de confiança, oferir serveis de confiança com a qualificats o utilitzar l'etiqueta de confiança «UE» sense haver obtingut la qualificació d'aquests serveis.

c) En cas que el prestador expedeixi certificats electrònics, emmagatzemar o copiar, per si mateix o a través d'un tercer, les dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web de la persona física o jurídica a la qual hagin prestat els seus serveis, excepte en cas de la seva gestió en nom del titular.

d) No protegir adequadament les dades de creació de signatura, segell o autenticació de lloc web la gestió de les quals se li hagi encarregat de la manera que estableix l'article 9.1 b) d'aquesta Llei.

e) No registrar o conservar la informació a què es refereix l'article 9.3 a) d'aquesta Llei.

f) L'incompliment de l'obligació de notificació d'incidents que estableix l'article 19.2 del Reglament (UE) 910/2014, en els termes previstos a l'article 13 d'aquesta Llei.

g) En cas de prestadors qualificats de serveis de confiança, l'incompliment d'alguna de les obligacions que estableixen els articles 24.2, lletres b), c), d), e), f), g), h), i k), 24.3 i 24.4 del Reglament (UE) 910/2014, amb les precisions establertes, si s'escau, per aquesta Llei.

h) L'expedició de certificats qualificats sense fer totes les comprovacions prèvies relatives a la identitat o altres circumstàncies del titular del certificat o al poder de representació de qui el sol·licita en nom seu, que assenyalen el Reglament (UE) 910/2014 i aquesta Llei, quan no constitueixi una infracció molt greu.

i) L'absència d'adopció de mesures, o l'adopció de mesures insuficients, per a la resolució dels incidents de seguretat en els productes, xarxes i sistemes d'informació, en el termini de deu dies des que aquells s'hagin produït.

j) L'incompliment de les resolucions dictades pel Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital per requerir a un prestador de serveis de confiança que corregeixi qualsevol incompliment dels requisits que estableixen aquesta Llei i el Reglament (UE) 910/2014.

k) La falta o presentació deficient d'informació sol·licitada per part del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital en la seva funció d'inspecció i control, a partir del segon requeriment.

l) No complir les obligacions de constatar la vertadera identitat del titular d'un certificat electrònic i de conservar la documentació que l'acrediti, en cas de consignació d'un pseudònim.

m) L'incompliment per part dels prestadors qualificats i no qualificats de serveis de confiança de l'obligació que estableix l'article 19.1 del Reglament (UE) 910/2014 d'adoptar les mesures tècniques i organitzatives adequades per gestionar els riscos per a la seguretat dels serveis de confiança que prestin.

n) No extingir la vigència dels certificats electrònics en els supòsits que assenyala aquesta Llei.

o) La prestació de serveis qualificats sense tenir l'assegurança obligatòria corresponent, en els termes previstos a l'article 9.3 b) d'aquesta Llei.

4. Constitueixen infraccions lleus:

a) Publicar informació no veraç o no concorde amb aquesta Llei i el Reglament (UE) 910/2014.

b) No comunicar l'inici d'activitat, la seva modificació o cessament pels prestadors de serveis no qualificats en el termini que estableix l'article 12 d'aquesta Llei.

c) L'incompliment pels prestadors qualificats de serveis de confiança d'alguna de les obligacions establertes a l'article 24.2, lletres a) i i) del Reglament (UE) 910/2014.

d) L'incompliment pels prestadors qualificats de serveis de confiança de la seva obligació de remetre un informe anual d'activitat al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital abans de l'1 de febrer de cada any.

e) L'incompliment del deure de comunicació que estableix l'article 9.3 c) d'aquesta Llei.

f) La falta o presentació deficient d'informació sol·licitada pel Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital en la seva funció d'inspecció i control.

Article 19. Sancions.

1. Per la comissió d'infraccions que recull l'article anterior, s'imposaran a l'infractor les sancions següents:

a) Per la comissió d'infraccions molt greus, una multa per un import de 150.001 fins a 300.000 euros.

b) Per la comissió d'infraccions greus, una multa per un import de 50.001 fins a 150.000 euros.

c) Per la comissió d'infraccions lleus, una multa per un import de fins a 50.000 euros.

2. La quantia de les sancions que s'imposin es determina aplicant una graduació d'import mínim, mitjà i màxim a cada nivell d'infracció, tenint en compte el següent:

a) El grau de culpabilitat o l'existència d'intencionalitat.

b) La continuïtat o persistència en la conducta infractora.

c) La naturalesa i quantia dels perjudicis causats.

d) La reincidència, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així s'hagi declarat per resolució ferma en via administrativa.

e) El volum de facturació del prestador responsable.

f) El nombre de persones afectades per la infracció.

g) La gravetat del risc generat per la conducta.

h) Les accions fetes pel prestador encaminades a pal·liar els efectes o les conseqüències de la infracció.

3. Les resolucions sancionadores per la comissió d'infraccions molt greus s'han de publicar en el lloc d'Internet del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, amb indicació, si s'escau, dels recursos que s'hi han interposat en contra.

Article 20. *Potestat sancionadora.*

La imposició de sancions per l'incompliment del que preveu aquesta Llei correspon, en el cas d'infraccions molt greus, a la persona titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, i en el d'infraccions greus i lleus, a la persona titular de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial.

Disposició addicional primera. *Fe pública i serveis electrònics de confiança.*

El que disposa aquesta Llei no substitueix ni modifica les normes que regulen les funcions que corresponen als funcionaris que tinguin legalment atribuïda la facultat de donar fe en documents pel que fa a l'àmbit de les seves competències.

Disposició addicional segona. *Efectes jurídics dels sistemes utilitzats a les administracions públiques.*

Tots els sistemes d'identificació, signatura i segell electrònic previstos a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, tenen plens efectes jurídics.

Disposició addicional tercera. *Document nacional d'identitat i els seus certificats electrònics.*

1. El document nacional d'identitat electrònic és el document nacional d'identitat que permet acreditar electrònicament la identitat personal del seu titular, en els termes que estableix l'article 8 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana, així com la signatura electrònica de documents.

2. Totes les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, han de reconèixer l'eficàcia del document nacional d'identitat per acreditar la identitat i la resta de dades personals del titular que hi constin, així com la identitat del signant i la integritat dels documents signats amb els seus certificats electrònics.

3. Els òrgans competents del Ministeri de l'Interior per a l'expedició del document nacional d'identitat han de complir les obligacions que aquesta Llei imposa als prestadors de serveis electrònics de confiança que expedeixin certificats qualificats.

4. Sense perjudici de l'aplicació de la normativa vigent en matèria del document nacional d'identitat en tot allò que s'adeqüi a les seves característiques particulars, el document nacional d'identitat es regeix per la seva normativa específica.

Disposició addicional quarta. *Secret de la identitat dels membres del Centre Nacional d'Intel·ligència.*

El que disposen els articles 7 i 8 d'aquesta Llei s'entén sense perjudici del que disposa la Llei 11/2002, de 6 de maig, reguladora del Centre Nacional d'Intel·ligència, en relació amb l'obligació de guardar secret sobre la identitat dels seus membres.

Disposició transitòria primera. *Comunicació d'activitat per prestadors de serveis no qualificats ja existents.*

Els prestadors de serveis no qualificats que prestaven serveis han de comunicar la seva activitat al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital en el termini de tres mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Se n'exceptuen els qui hagin comunicat els serveis prestats al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. *Desplegament reglamentari del document nacional d'identitat.*

Fins que no es desplegui reglamentàriament el document nacional d'identitat, es manté en vigor el Reial decret 1553/2005, de 23 de desembre, pel qual es regula l'expedició del document nacional d'identitat i els seus certificats de signatura electrònica.

Disposició derogatòria.

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei, i en particular:

- a) La Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica.
- b) L'article 25 de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.
- c) L'Ordre del Ministeri de Foment de 21 de febrer de 2000 per la qual s'aprova el Reglament d'acreditació de prestadors de serveis de certificació i de certificació de determinats productes de signatura electrònica.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació, que queda redactat de la manera següent:

«1. Sense perjudici de la utilització d'altres mitjans de comunicació a distància amb els clients, les empreses que prestin serveis al públic en general d'una transcendència econòmica especial han de facilitar als seus usuaris un mitjà segur d'interlocució telemàtica que els permeti, com a mínim, la realització dels tràmits següents:

- a) Contractació electrònica de serveis, subministraments i béns, la modificació i finalització o rescissió dels contractes corresponents, així com qualsevol acte o negoci jurídic entre les parts, sense perjudici del que estableix la normativa sectorial.
- b) Consulta de les seves dades de client, que han d'incloure informació sobre el seu historial de facturació, com a mínim, dels últims tres anys i el contracte subscrit, incloses les condicions generals, si n'hi ha.
- c) Presentació de queixes, incidències, suggeriments i, si s'escau, reclamacions, de manera que es garanteixi la constància de la seva presentació per al consumidor i s'asseguri una atenció personal directa.
- d) Exercici dels seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició en els termes que preveu la normativa reguladora de protecció de dades de caràcter personal.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 326 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, que queda redactat en els termes següents:

«3. Quan la part a qui interressi l'eficàcia d'un document electrònic ho sol·liciti o s'impugni la seva autenticitat, integritat, precisió de data i hora o altres característiques del document electrònic que un servei electrònic de confiança no qualificat dels que preveu el Reglament (UE) 910/2014 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 de juliol de 2014, relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques en el mercat interior, permeti acreditar, s'ha de procedir d'acord amb el que estableixen l'apartat 2 del present article i el Reglament (UE) núm. 910/2014.»

Dos. S'afegeix un apartat 4 a l'esmentat article 326, amb el text següent:

«4. Si s'ha utilitzat algun servei de confiança qualificat dels que preveu el Reglament esmentat a l'apartat anterior, s'ha de presumir que el document compleix la característica qüestionada i que el servei de confiança s'ha prestat correctament si figurava, en el moment rellevant als efectes de la discrepància, a la llista de confiança de prestadors i serveis qualificats.

Si fins i tot així s'impugna el document electrònic, la càrrega de fer la comprovació correspon a qui hagi presentat la impugnació. Si aquestes comprovacions obtenen un resultat negatiu, les costes, despeses i drets que origini la comprovació són exclusivament a càrrec de qui hagi formulat la impugnació. Si, segons el parer del tribunal, la impugnació ha estat temerària, li pot imposar, a més, una multa de 300 a 1.200 euros.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.*

La Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic, es modifica en els termes següents:

U. S'afegeix un nou article 12 ter, que queda redactat de la manera següent:

«Article 12 ter. *Obligacions relatives a la portabilitat de dades no personals.*

Els proveïdors de serveis d'intermediació que allotgin o emmagatzemin dades d'usuaris als quals prestin serveis de xarxes socials o serveis de la societat de la informació equivalents han de remetre a aquests usuaris, a sol·licitud seva, els continguts que els hagin facilitat, sense impedir la seva transmissió posterior a un altre proveïdor. La remissió s'ha d'efectuar en un format estructurat, d'ús comú i lectura mecànica.

Així mateix, han de transmetre aquests continguts directament a un altre proveïdor designat per l'usuari, sempre que sigui tècnicament possible, segons preveu l'article 95 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Per al compliment d'aquestes obligacions és aplicable el que disposa l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les seves dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE.»

Dos. El primer paràgraf de l'apartat 1 de l'article 35 queda redactat de la manera següent:

«1. El Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital ha de controlar el compliment pels prestadors de serveis de la societat de la informació de les obligacions que estableixen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament, pel que fa als serveis propis de la societat de la informació, així com el Reglament (UE) 2019/1150 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de juny de 2019, sobre el foment de l'equitat i la transparència per als usuaris professionals de serveis d'intermediació en línia, per part dels proveïdors inclosos en el seu àmbit d'aplicació.»

Tres. S'afegeix un nou article 36 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 36 bis. *Deure de comunicació de les organitzacions i associacions representatives d'usuaris professionals o dels usuaris de llocs web corporatius.*

Les organitzacions i associacions que tinguin un interès legítim de representació d'usuaris professionals o dels usuaris de llocs web corporatius, i que compleixin els

requisits de l'article 14.3 del Reglament (UE) 2019/1150 i hagin sol·licitat al Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital la seva inclusió a la llista elaborada a aquest efecte per la Comissió Europea, han de notificar immediatament al Ministeri esmentat qualsevol circumstància que afecti la seva entitat que derivi en un incompliment sobrevingut d'aquests requisits.»

Quatre. El primer paràgraf de l'article 37 queda redactat de la manera següent:

«Els prestadors de serveis de la societat de la informació als quals sigui aplicable aquesta Llei, així com els proveïdors inclosos en l'àmbit d'aplicació del Reglament (UE) 2019/1150, estan subjectes al règim sancionador que estableix aquest títol.»

Cinc. S'afegeixen dotze noves lletres, de la j) a la u), a l'apartat 3 de l'article 38 amb la redacció següent:

«j) L'exigència del pagament d'un cànon per atendre l'obligació que preveu l'article 12 ter, fora dels supòsits que estableix l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679.

k) L'incompliment habitual de l'obligació prevista a l'article 12 ter.

l) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació establerta a l'apartat 5 de l'article 3 del Reglament (UE) 2019/1150 en matèria de visibilitat de la identitat de l'usuari professional.

m) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de qualsevol de les obligacions en matèria de restricció, suspensió i terminació del servei establertes en els apartats 1, 2 i 3 de l'article 4 del Reglament (UE) 2019/1150.

n) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia o proveïdors de motors de cerca en línia de qualsevol de les obligacions en matèria de classificació establertes a l'article 5 del Reglament (UE) 2019/1150 que els siguin aplicables.

o) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació d'incloure a les seves condicions generals la informació exigida a l'article 6 del Reglament (UE) 2019/1150 sobre els béns i serveis auxiliars oferts.

p) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia o els proveïdors de motors de cerca en línia de l'obligació d'incloure en les seves condicions generals la informació exigida en els apartats 1 i 2, respectivament, amb les precisions establertes a l'apartat 3 de l'article 7 del Reglament (UE) 2019/1150, en matèria de tractament diferenciat de béns o serveis.

q) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació de l'obligació establerta a la lletra a) de l'article 8 del Reglament (UE) 2019/1150, així com l'incompliment habitual de les obligacions contingudes a les lletres b) i c) del precepte esmentat.

r) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació d'informar sobre l'accés a dades per part dels usuaris professionals establerta a l'article 9 del Reglament (UE) 2019/1150.

s) L'incompliment habitual per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació de justificar les restriccions a l'oferta de condicions diferents per altres mitjans prevista a l'article 10 del Reglament (UE) 2019/1150.

t) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia que no siguin petites empreses de l'obligació d'establir un sistema intern i gratuït per tramitar les reclamacions dels usuaris professionals, en els termes previstos per l'article 11 del Reglament (UE) 2019/1150.

u) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia que no siguin petites empreses de l'obligació de designar almenys dos mediadors, o de qualsevol altra de les obligacions en matèria de mediació establertes a l'article 12 del Reglament (UE) 2019/1150.»

Sis. S'afegeixen deu noves lletres, de la j) a la s), a l'apartat 4 de l'article 38 amb la redacció següent:

«j) L'exigència del pagament d'un cànon per atendre l'obligació prevista a l'article 12 ter, quan així ho permeti l'article 12.5 del Reglament (UE) 2016/679, si la seva quantia excedeix l'import dels costos afrontats.

k) L'incompliment de l'obligació prevista a l'article 12 ter, quan no constitueixi una infracció greu.

l) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació establerta a l'apartat 5 de l'article 3 del Reglament (UE) 2019/1150 en matèria de visibilitat de la identitat de l'usuari professional, quan no constitueixi una infracció greu.

m) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de qualsevol de les obligacions en matèria de restricció, suspensió i terminació del servei establertes en els apartats 1, 2 i 3 de l'article 4 del Reglament (UE) 2019/1150, quan no constitueixi una infracció greu.

n) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia o proveïdors de motors de cerca en línia de qualsevol de les obligacions en matèria de classificació establertes a l'article 5 del Reglament (UE) 2019/1150 que els siguin aplicables, quan no constitueixi una infracció greu.

o) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació d'incloure en les seves condicions generals la informació exigida a l'article 6 del Reglament (UE) 2019/1150 sobre els béns i serveis auxiliars oferts, quan no constitueixi una infracció greu.

p) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia i els proveïdors de motors de cerca en línia de l'obligació d'incloure en les seves condicions generals la informació exigida en els apartats 1 i 2, respectivament, amb les precisions establertes a l'apartat 3 de l'article 7 del Reglament (UE) 2019/1150, en matèria de tractament diferenciat de béns o serveis, quan no constitueixi una infracció greu.

q) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de les obligacions en matèria de clàusules contractuals específiques establertes a l'article 8 del Reglament (UE) 2019/1150, quan no constitueixi una infracció greu.

r) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació d'informar sobre l'accés a dades per part dels usuaris professionals establerta a l'article 9 del Reglament (UE) 2019/1150, quan no constitueixi una infracció greu.

s) L'incompliment per part dels proveïdors de serveis d'intermediació en línia de l'obligació de justificar les restriccions a l'oferta de condicions diferents per altres mitjans prevista a l'article 10 del Reglament (UE) 2019/1150, quan no constitueixi una infracció greu.»

Set. L'article 43 queda redactat de la manera següent:

«Article 43. *Competència sancionadora.*

1. La imposició de sancions per l'incompliment del que preveu aquesta Llei correspon, en el cas d'infraccions molt greus, a la persona titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, i en el d'infraccions greus i lleus, a la persona titular de la Secretaria d'Estat de Digitalització i Intel·ligència Artificial.

No obstant això, la imposició de sancions per incompliment de les resolucions dictades pels òrgans competents en funció de la matèria o l'entitat de què es tracti a la qual es refereixen les lletres a) i b) de l'article 38.2 d'aquesta Llei correspon a l'òrgan que va dictar la resolució incomplerta. Igualment, correspon a l'Agència de Protecció de Dades la imposició de sancions per la comissió de les infraccions tipificades en els articles 38.3 c), d) i i) i 38.4 d), g) i h) d'aquesta Llei.

2. La potestat sancionadora regulada en aquesta Llei s'exerceix de conformitat amb el que estableixen sobre això la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i les seves normes de desplegament. El procediment té una durada màxima de nou mesos a comptar de la data de l'acord d'iniciació. El termini màxim de durada del procediment simplificat és de tres mesos.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici.*

S'introdueix una nova disposició addicional setena amb el contingut següent:

«Disposició addicional setena. *Incompliment de la prohibició de discriminació.*

L'incompliment de la prohibició de discriminació prevista a l'article 16.3 d'aquesta Llei i el Reglament (UE) 2018/302 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de febrer de 2018, sobre mesures destinades a impedir el bloqueig geogràfic injustificat i altres formes de discriminació per raó de la nacionalitat, del lloc de residència o del lloc d'establiment dels clients en el mercat interior i pel qual es modifiquen els reglaments (CE) 2006/2004 i (UE) 2017/2394 i la Directiva 2009/22/CE, es reputa deslleial als efectes de la Llei 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial, sense perjudici del règim d'infraccions i sancions contingut en el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries.»

Disposició final cinquena. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de les competències exclusives que corresponen a l'Estat en matèria de legislació civil, telecomunicacions i seguretat pública, d'acord amb el que disposa l'article 149.1.8a, 21a i 29a de la Constitució espanyola.

L'article 3 i la disposició final segona es dicten, a més, a l'empara del que preveu l'article 149.1.6a de la Constitució, el qual atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria de legislació processal. Per la seva part la disposició addicional segona es dicta a l'empara del que preveu l'article 149.1.18a de la Constitució, en relació amb la competència estatal exclusiva sobre les bases del règim jurídic de les administracions públiques i el procediment administratiu comú.

Disposició final sisena. *Desplegament reglamentari.*

S'habilita el Govern per dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

Disposició final setena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN